

UVOD

Število in pomen Slovencev, izseljenih v Afriko in na Arabski polotok, sta bistveno večja oziroma drugačna od predstav, ki jih ima o tem slovenska strokovna in širša javnost. O nepoznavanju oziroma odsotnosti te geografsko specifične skupine ali »kategorije« slovenskih izseljencev priča dejstvo, da je, če odštejemo redke pomembnejše publikacije kot na primer *Aleksandrinke* Dorice Makuc, v Sloveniji mogoče najti zgolj redke časopisne članke, ki pišejo o Slovencih v tem delu sveta – večinoma na ravni potopisnih reportaž. Takšno stanje gre pripisati stereotipizirani marginalizaciji »črne celine« kot dela sveta, kjer se ne more dogajati nič zanimivega ali pozitivnega, pa tudi, resnici na ljubo, maloštevilnosti, razpršenosti in posledično neorganiziranosti Slovencev.

Zbiranje pisnih virov in literature, predvsem pa študijsko potovanje, izvedeno v drugi polovici leta 2001, sta pokazala, da je slovenstvo v tem delu sveta navzoče v precej različnih pojavnih oblikah, odvisnih tako od vzroka izselitve kot od družbenogeografskih značilnosti posamezne države.

Uvodoma si dovoljujem zapisati ugotovitev, da je bil namen oziroma cilj pred dvema letoma zastavljenega projekta dosežen, kot bo razvidno iz nadaljevanja, celo presežen, kar še posebej velja za Južnoafriško republiko in Kenijo. Po opravljeni raziskavi so veliko bolj jasni količina, potek, načini in vzroki izseljevanja Slovencev v Afriko, predvsem pa imamo popolnoma svežo podobo o stanju ohranjenosti oziroma navzočnosti slovenstva v Afriki in na Arabskem polotoku. S tem je vsaj delno zapolnjena vrzel v poznavanju slovenskega izseljenstva. Predvsem pa bodo izsledki in dosežki (formalna organiziranost Slovencev) pomembni za slovensko kulturno, zunanjo in upajmo, da tudi gospodarsko politiko.

Slovenci so se na omenjeno geografsko območje izseljevali iz različnih vzrokov, v različnih zgodovinskih obdobjih in v različnih socialnih situacijah.

Države, v katerih trenutno živi relativno večje število Slovencev, so: Egipt, Južnoafriška republika, Kenija, Jordanija, in Izrael, omeniti pa velja še Gano in Kuvajt.

¹ Besedilo temelji na v letu 2001 izvedenem projektu z istim naslovom, ki ga je avtor v letu 2002 še izpopolnil, v letu 2003 pa načrtuje izid knjige na to temo. Projekt je bil sprva omejen zgolj na Afriko, vendar se je avtor zaradi geografske lege, v času projekta pridobljenih informacij in – s slovenske perspektive – »podobne« kulturne drugačnosti odločil, da poizvedovanje o slovenskih rojakih razširi še na dežele Bližnjega Vzhoda.

Posamezne izseljence lahko najdemo tudi v drugih državah kot npr. Namibija, Tanzanija, Zimbabve, Bocvana, Gvineja Bisao, Alžirija, Tunizija itd.²

V nadaljevanju strnjeno prikazujem glavne značilnosti slovenstva v posameznih državah, seveda ob predpostavki, da sam ob tako rekoč »pionirskem« delu še nisem uspel zbrati popolnoma vseh informacij, da mi gotovo še manjkajo naslovi in da gre pač za projekt, ki se bo dopolnjeval še dolgo po objavi prvih rezultatov.

Kljub temu lahko pridobljene informacije zadostujejo vsaj kot trdna osnova za izoblikovanje celovite podobe o Slovencih v tem delu sveta.

Sledi opis glavnih značilnosti slovenskega izseljenstva v Egiptu, Južnoafriški republiki in Keniji, torej v državah, ki sem jih obiskal med študijskim potovanjem v času od 24. oktobra do 18. novembra 2001, poleg tega pa se dotikam tudi Jordanije in Izraela oziroma slovenske diaspore v teh dveh državah, s katero sem imel stike predvsem prek dopisovanja in pogovorov med obiski v Sloveniji.

EGIPT

Slovenstvo v tej državi ima svoje začetke že v 19. stoletju, predvsem v zadnjem obdobju, ko se je v Egipt, predvsem v Aleksandrijo in Kairo, z Goriškega in Tržaškega, pa tudi drugih delov Primorske in izjemoma ostalih delov današnje Slovenije, tja izselilo veliko število žensk. V Egiptu so se zaposlile pri premožnih družinah kot guvernante, služkinje, dojljice ipd. Izseljevanje se je nadaljevalo vse do 30. let 20. stoletja. Šlo je predvsem za ekonomsko izseljevanje, saj je bil ekonomski položaj Slovencev na Primorskem izjemno slab, ponujeno delo v Egiptu pa je bilo zelo dobro plačano.

V Egiptu naj bi bilo okrog leta 1897 že več kot 8.000 Slovenk, največ Primork, od 1895 do 1898 je delovalo slovensko društvo Sloga, ki se je preimenovalo v Slovensko palmo ob Nilu. To društvo je ustanovilo azil Franca Jožefa v Aleksandriji, mariborske šolske sestre pa so leta 1908 v Aleksandriji ustanovile svojo podružnico. Večina se jih je bodisi vrnila v domovino bodisi poročila v Egiptu, v veliki večini z Neslovinci. Po letu 1952, ko je Egipt postal neodvisna Republika s predsednikom Gamalom Abdelom Naserjem, so morali vsi tujci zapustiti Egipt, tako da je velik del tamkajšnjih Slovenk in Slovencev odšel nazaj v Slovenijo oziroma Italijo ali pa v nekatere druge značilno priseljenške države. Posebno kategorijo izseljencev predstavljajo slovenski vojaki, ki so v času 2. svetovne vojne ostali v Egiptu kot nekdanji vojaki razpadle jugoslovanske vojske, pridruženi angleškim enotam. Izdajali so celo časopis *Bazovica*. Gre le za začasno migracijo, ki za seboj praktično ni pustila sledov. O predvojnem obdobju slovenstva v Egiptu je pisala Dorica Makuc v knjigi *Aleksandrinke*.³

² V to skupino bi lahko šteli tudi Madagaskar, kjer živi veliko slovenskih misijonarjev. Toda raziskava se misijonarstva zgolj dotika, misijonarje kot Slovence zgolj beleži. Zaradi specifičnosti te vrste izseljenstva bo misijonarstvu posvečena druga raziskava, ki že poteka v okviru podoktorskega projekta Sodobni (slovenski) misijonar kot izseljenec.

³ Več v povzetku študijskega dnevnika, ki bo objavljen v načrtovani knjigi.

Slovenstvo v Egiptu danes je bistveno drugačno kot v opisanem minulem obdobju.

V času mojega bivanja sem neposredno srečal ali zgolj izvedel za 38 oseb slovenskega porekla, od tega: 6 redovnic, 1 misijonar, 1 še živeča »Aleksandrinka«, 6 rojenih v Egiptu slovenskim staršem ali tam živečih od malega, 7 Slovenk, ki so se poročile z nekdanjimi egiptovskimi študenti v Sloveniji, 17 otrok iz teh mešanih zakonov.

Gre za socialno, izobrazbeno in starostno zelo raznoliko populacijo, sicer naseljeno skoraj izključno v širšem Kairu in Aleksandriji. Glavna razdelitev bi lahko bila na »predvojne« ali »aleksandrinke« Slovence (še živeče aleksandrinke, njihovi potomci, slovenske redovnice) in na sodobne izseljenke, ki so svoje može - Egipčane spoznale med študijem v Sloveniji. Prva skupina je večinoma zelo ostarela in razen redkih izjem (redovnice) nedejavna, stiki z matično domovino so večinoma šibki; druga skupina je sestavljena iz povprečno visoko izobraženih in emancipiranih Slovenk v srednjih ali poznih srednjih letih, ki imajo razmeroma tesne stike z domovino in si jih želijo še okrepiti. Za prvo skupino je značilno, da obvlada predvsem pogovorni slovenski jezik. Novejša generacija izseljenk sicer slovenščino večinoma tekoče obvlada, drugače pa je z otroci. Njihovo znanje slovenskega jezika je v veliki meri odvisno od pristopa staršev, vendar načeloma tudi v teh primerih velja pravilo, da je znanje slovenščine odvisno od tega, ali slovensko govori tudi oče - Egipčan. Za te otroke sicer velja še dodatna ugotovitev, da so izraziti multilingvisti, tako kot njim podoben sloj mladih iz egipčansko-evropskih mešanih zakonov. Vsi zelo dobro obvladajo angleško, nekateri tudi francosko, govorijo arabsko, presenetljivo pa je, da je mogoče naleteti tudi na mlajše, ki ne obvladajo pisane arabščine.

Na številnih srečanjih sem skušal izvedeti še za druge rojake in tako širiti mrežo, vendar večinoma neuspešno, v oporo mi je le še pričevanje starejšega izseljenca prve generacije (g. Siliča), ki je ocenil, da bi v Aleksandriji in Kairu lahko našli še nekaj (do 20) oseb slovenskega porekla. V tem trenutku bi veljalo ostati pri oceni, da živi v Egiptu najmanj 50 oseb slovenskega porekla (I., II., III. generacija). Dejanska številka je gotovo precej večja, vendar gre za osebe, ki niso znane ne slovenskemu veleposlaništvu ne Slovenkam ali Slovencem, ki še vzdržujejo stike z matično domovino oziroma njenim diplomatskim ter verskimi »predstavnostmi«. Rojaki v Egiptu niso več organizirani v društvo, edina oblika medsebojnega srečevanja so priložnostni sprejemi na slovenskem veleposlaništvu ali morebitne kulturne prireditve s slovensko udeležbo.⁴

Žal v času bivanja v Egiptu nisem uspel vzpostaviti stika z veleposlaništvom ZRJ; namreč, tajnik oziroma »direktor« nekdanjega Jugoslovanskega društva v Aleksandriji, v katerem je bila velika večina Slovencev, je po končanju delovanja društva (v 70. letih) vso dokumentacijo predal takratnemu jugoslovanskemu konzulatu v Aleksandriji. Prizadevanja v zvezi s pridobitvijo te dokumentacije še potekajo, predvsem na relacijah Slovenija - slovensko veleposlaništvo v Kairu - jugoslovansko veleposlaništvo v Kairu - jugoslovansko zunanje ministrstvo v Beogradu. Ustanove, ki bi utegnile hraniti kakršne koli statistične, arhivske,... podatke o Slovencih v Egiptu, so nedostopne in neurejene,

⁴ Sam sem se kot pevec udeležil gostovanja v Kairu s Komornim zborom Ave in po enem od koncertov spoznal dve starejši Slovenki.

znana so dolgoletna neuspešna prizadevanja slovenske ambasade z istim namenom. Naletel sem edino na ročno izdelan seznam pokopanih na katoliškem pokopališču v Aleksandriji.

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA

O navzočnosti slovenstva v tej državi sem se prepričal leta 1995, ko sem s Komornim zborom Ave kot pevec in organizator turneje gostoval na mednarodnem zborovskem festivalu in tekmovanju. Takrat se je okrog nas povsem spontano zbrala skupina okoli 10 do 15 rojakov. Po festivalu sem v tej državi ostal sam še nekaj dni in v tem času iz ustnih pripovedovanj izvedel, da naj bi v JAR živelo celo do 300 Slovencev. Šlo je za nepreverjene ocene, ki pa, kot kažejo zadnje izkušnje, niso tako daleč od resnice, kot se je zdelo takrat.

O rojakih v tem delu afriške celine ni bilo napisanega še ničesar, razen nekaj člankov v Rodni grudi in morda še kateri od slovenskih periodičnih publikacij.⁵

Tamkajšnji Slovenci so se iz matične domovine izselili večinoma v 60. in tudi 70. letih, v največ primerih najprej v Nemčijo ali Avstrijo in šele od tam v JAR. Gre za značilno ekonomsko emigracijo. V JAR so se naseljevali nepovezano in precej raztreseno, zato tudi nikoli ni bilo slovenskega društva ali vsaj poskusa organiziranja.

Večinoma gre za mešane zakone Slovenec/Slovenka – belopolti zakonski partner evropskega izvora (priseljenci iz Nemčije, Velike Britanije, Buri,...). Naseljeni so na širšem območju Johannesburga, nekateri pa tudi v Durbanu, Pretoriji, Sasolburgu, Cape Townu in drugih krajih. Socialna struktura je dokaj podobna strukturi slovenskih zdomcev v razvitih državah Zahodne evrope, večina spada v srednji, nekateri v višji srednji sloj prebivalstva. Kljub grozeči nezaposlenosti in rasno segregativni zaposlovalni politiki nove črnske vlade je tudi mlajša generacija razmeroma dobro situirana, težave pa se kažejo pri študentih. Prav študenti in nekateri drugi mladi se zanimajo za delo ali študij v Sloveniji, interes za vrnitev v domovino pa obstoja tudi pri starejših, kljub relativno trdnemu socialnemu položaju. Deželo namreč poleg visoke nezaposlenosti močno pesti zelo visoka stopnja kriminala in nasilništva, pa tudi aids. Slovenski jezik je v popolnosti navzoč pri pripadnikih prve generacije, pogosto tudi neslovenski zakonski partnerji (večinoma soproge) razumejo posamezne izraze ali fraze. Pri otrocih je znanje slovenščine navzoče le izjemoma, kažejo pa interes za učenje in nasploh za stike z domovinama staršev.

O številu Slovencev in njihovih potomcev v JAR sem se skušal prepričati tudi na eni večjih univerz (Wittwatersrand University). Izkazalo se je, da je na tej univerzi sicer študiralo nekaj slovenskih študentov, vendar je šlo za krajša študijska gostovanja študentov različnih fakultet ljubljanske univerze in ne izseljence ali njihove potomce. Moje poizvedovanje o številu Slovencev v JAR pri tamkajšnjem jugoslovanskem veleposlaništvu prav tako ni obrodilo sadov.

⁵ Tudi sam sem v dnevniku Slovenec v letih 1995 in 1996 objavil nekaj prispevkov na to temo.

Prvi poskus organiziranja Slovencev v JAR lahko beležimo v letu 1997, ko je v to državo prispela na obisk tedanja državna sekretarka na Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar. Na neformalnem srečanju se je takrat v Roodeportu v okolici Johannesburga zbralo okoli 15 oseb. Približno od tedaj naprej potekajo intenzivnejša prizadevanja za doslednejše organiziranje. Zakonca Pavla in Tone Kostanjevec sta med pripravami na moj obisk zbrala 47 naslovov rojakov v JAR, Namibiji in Bocvani ter vse tudi povabila na srečanje. Na srečanju v Sasolburgu 11. novembra 2001 se je zbralo okoli 40 Slovenk in Slovencev različnih generacij ter nekaj njihovih najožjih neslovenskih družinskih članov.

Ob upoštevanju dejstva, da kar nekaj rojakov živi v oddaljenih krajih (Durban, Cape Town) in da so se nekateri opravičili, je število vendarle visoko, v vsakem primeru pa je šlo za največje srečanje Slovencev v tem delu sveta doslej. Nekateri so se srečali prvič v življenju, drugi prvič po več letih. Rojaki so pokazali veliko zanimanje za ustanovitev lastnega društva, imeli so tudi precej vprašanj, predvsem v zvezi z državljanstvi, pridobivanjem potnih listov, vizumov (v primeru, da niso državljani RS), možnostmi preselitve v Slovenijo, študija, učenja slovenskega jezika itd., pogrešajo tudi uradno slovensko diplomatsko predstavništvo. Formalni del srečanja smo zaključili s petjem slovenske himne.

Srečanje je očitno obrodilo sadove, saj so rojaki kmalu organizirali še več srečanj oziroma sestankov in 3. marca 2002 ustanovili Društvo Slovencev Južne Afrike.

Glede na pridobljeni seznam z naslovi živi na tem območju več kot 110 oseb slovenskega porekla, od tega 2 v Namibiji, 7 v Bocvani, ostali v JAR. Številka je gotovo precej večja, saj je na seznamu nekaj oseb, pri katerih ni navedenih družinskih članov (otrok) in z njimi še ni bilo priložnosti navezave neposrednega stika. Seznam se še dopolnjuje, pred kratkim se mu je denimo pridružilo več imen iz Cape Towna. Velja ocena, da na območju Južne Afrike živi najmanj okoli 200 oseb slovenskega porekla.⁶

KENIJA

Čeprav živi v tej državi razmeroma malo Slovencev oziroma oseb slovenskega porekla, vsega okoli 20, je prav ta skupinica štirih Slovenk in dveh Slovencev ter njihovih večinoma že odraslih otrok zelo dejavna in opazna. Večina spada v višji sloj prebivalstva in je medsebojno zelo povezana in dejavna. Doslej so se srečevali na rednih neformalnih srečanjih. Že pred nekaj leti so prišli do zamisli o ustanovitvi slovenskega društva, vendar ni bilo večjih premikov. Ob mojem obisku, 17. novembra 2001, pa se je v hiši Majde Povoden N'ginja zbralo devet ustanovnih članov in ustanovilo Društvo Slovencev Vzhodne Afrike. Sedež društva je v Nairobiju, vključuje pa v Keniji, Ugandi in Tanzaniji živeče Slovenke in Slovence ter njihove najožje družinske člane, tudi soproge, ki niso

⁶ V JAR živi okoli 20 % belopoltega prebivalstva, večinoma potomcev Angležev in Burov oz. Nizozemcev, pa tudi Nemcev in številnih drugih narodov. Njihove vezi z matičnimi domovinami so precej bolj tesne, tudi zaradi navzočnosti diplomatskih predstavništev.

Slovenke(-ci) »po krvi«, in ožje sorodnike, ki sicer živijo drugod po svetu. Društvo je ob ustanovitvi štelo 31 članic in članov.

Na koncu ustanovnega zбора smo skupno zapeli slovensko himno.

Tudi v Keniji imajo slovenski rojaki največ težav s konzularnimi zadevami (državljanstva, vizumi). Velika večina v glavnem že odraslih otrok govori ali vsaj razume slovensko in kaže živo zanimanje za stike s Slovenijo. Zanima jih izpopolnjevanje slovenščine na daljavo ali v Sloveniji, študij v matični domovini ter navezava kulturnih in gospodarskih stikov. Zelo radi bi dosegli vzpostavitev diplomatsko-konzularnega predstavništva Slovenije ali vsaj občasne konzularne dneve, ga. Povoden N'ginja pa se je že pred leti ponudila za častno konzulko. Težava je v tem, da Slovenija in Kenija nimata uradno vzpostavljenih diplomatskih odnosov, čeprav naj bi Kenija avtomatsko priznavala vse države, ki so članice Združenih narodov.

DRUGE DRŽAVE V AFRIKI IN NA ARABSKEM POLOTOKU

Na osnovi pridobljenih naslovov in ustnih pričevanj lahko predvidevam, da živi v Izraelu najmanj 50 oseb slovenskega porekla, večinoma slovenskih Judov, v Jordaniji pa 70 do 100 oseb slovenskega porekla. V prvem primeru gre za slovenske Jude, ki so se v Izrael izselili leta 1948, v drugem primeru pa za slovenske študentke, ki so se v Sloveniji spoznale z Jordanci in se z njimi izselile, ter njihove potomce. Slovenci v Izraelu so za začetek leta 2002 načrtovali ustanovitev slovenskega društva, vendar do realizacije še ni prišlo.

V okviru poizvedovanja po Slovencih v tem delu sveta sem naletel na več imen ali celo polnih naslovov ter na večino tudi naslovil pismo s prošnjo za sodelovanje, vendar večinoma nisem (še) prejel odgovora.

Tabela predstavlja povzetek približkov oziroma ocen o številu oseb slovenskega porekla v naštetih državah.⁷ Ne gre za ocene stanja v preteklosti, ampak kar se da svež vpogled v trenutno stanje. Možnosti, da posamezni Slovenci oziroma njihovi potomci živijo tudi v drugih državah Afrike in Arabskega polotoka so seveda zelo velike.

Pričujoče besedilo, ki zgolj za silo zapolnjuje vrzel v poznavanju slovenstva v tem delu sveta, tako služi predvsem kot iztočnica za nadaljnje raziskovanje in zbiranje podatkov.

Država	dokazljivo število	ocena o dejanskem številu ⁸
Alžirija	4	4
Bocvana	3	5
Egipt	33	80

⁷ V tabeli niso navedeni slovenski misijonarji in misijonarke.

⁸ Vprašaj namesto številke pomeni, da trenutno ni mogoče dokazati nobene številke oziroma da trenutno ni podlage za oceno dejanskega števila. Npr. v primeru osebe iz Tanzanije ni podatka, koliko otrok ima, zato je ocena o številu oseb slovenskega porekla nemogoča.

Gana	5	5
Gvineja Bisao	1	3
Izrael	?	120
JAR	110	250
Jordanija	80	90
Kenija	20	20
Kuvajt	9	15
Tanzanija	1	4
Tunizija	1	?
Združeni Arabski Emirati	?	5
Zimbabve	1	?

VIRI IN LITERATURA

- Černigoj, Borut; Čotar, Andrej; Furlan, Matej; Vidmar, Tjaša; Žejn, Andrejka (mentorja: Mikuž, Nežka, Jerončič, Tone). 1995. *Aleksandrinke*. Raziskovalna naloga. Srednja šola Veno Pilon, Ajdovščina. Ajdovščina.
- Barnard, Alan; Jonathan Spencer (ur.). 1998. *Encyclopedia of Social and Cultural Anthropology*. Routledge, London.
- Barfield, Thomas (ur.). 1997. *The Dictionary of Anthropology*. Blackwell, Oxford.
- Fabjan, Igor. 2000. Tunizijska Slovenka. V: *Rodna gruda*, št. 3, marec 2000, str. 45. Slovenska izseljenska matica, Ljubljana.
- Gosar, Anton. 1978. Obseg, vzročnost in karakteristika slovenskega izseljevanja v tujino. V: *Iseljništvo naroda i narodnosti Jugoslavije*, str. 144-158, 168-179. Krt, Ljubljana.
- Južnič, Stane. 1978. *Socialna in politična antropologija*. Partizanska knjiga, Ljubljana.
- Južnič, Stane. 1993. *Identiteta*. FDV, Ljubljana.
- Kolar, Bogdan. 1991. Cerkev in Slovenci po svetu. V: *Zgodovina Cerkve na Slovenskem*, str. 273-304. Mohorjeva družba, Celje.
- Kolar, Bogdan. 1998. *Na misijonskih brazdah Cerkve*. Mohorjeva družba, Celje.
- Krese, Meta. 2001. Lepe Vide. V: *Mladina*, št. 40, 8. 10. 2001, str. 47-51. Mladina, Ljubljana.
- Makuc, Dorica. 1993. *Aleksandrinke*. Goriška Mohorjeva družba, Gorica.
- Prešeren, Jože. 1997. Slovenska Urugvajka v Ghani. V: *Rodna gruda*, št. 8-9, avgust-september 1997, str. 34-35. Slovenska izseljenska matica, Ljubljana.
- Slamič, Ivana. 2001. Izseljevanje v Egipt. V: *Ortaona - Vrtovin 1001-2001*, str. 83-84. Krajevna skupnost Vrtovin, Vrtovin.
- Slamič, Ivana. 2001. Vrtovinske aleksandrinke. V: *Ortaona - Vrtovin 1001-2001*, str. 114-121. Krajevna skupnost Vrtovin, Vrtovin.
- Tretjak, Franc. 1995. *Korenine zla - afriške slike 1, 2*. Karantanija, Ljubljana.

- Trstelj - Aleksandrinke. 1995. Glasilo učencev osnovne šole Dornberk, št. 3. Osnovna šola Dornberk, Dornberk.
- Zapisnik ustanovnega občnega zbora Društva Slovencev Vzhodne Afrike. 2001. Nairobi.
- Zapisnik ustanovnega občnega zbora Društva Slovencev Južne Afrike. 2002. Sasolburg.
- Žigon, Zvone. 1996b. Funkcionalni bilingvizem in Slovenci v Argentini in Urugvaju. V: *Dve domovini/Two Homelands - Razprave o izseljenstvu/Migration Studies*, št. 7, str. 71-95. Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU, Ljubljana.
- Žigon, Zvone. 1998b. *Otroci dveh domovin*. Založba ZRC, Ljubljana.
- Žigon, Zvone. 1996. Kolovratenje po jugu Afrike. V: *Slovenec*, 27. 12. 1995 - 31. 1. 1996 (podlistek). Slovenec, Ljubljana.
- Žigon, Zvone. 1995. Za vetrom in soncem. V: *Slovenec*, 20. 11. 1995 (intervju s Francem Babnikom iz Južne Afrike). Slovenec, Ljubljana.
- Žigon, Zvone. 1996. Težava belcev je v (občutku) več vrednosti. V: *Slovenec*, 10. februarja 1996, št. 33, str. 27 (Sobotno branje - Intervju s Francem Tretjakom, piscem knjige *Korenine zla*. Slovenec, Ljubljana.
- Žene - matere, služkinje, dojiļje, razpete v boju za vsakdanji kruh - razstavni listiċ*. 1994. Goriški muzej, Nova gorica.

SUMMARY

SLOVENES IN AFRICA AND ON THE ARABIAN PENINSULA

Zvone Žigon

Very little has been until the present written about Slovenes in Africa and on the Arabian Peninsula; thus the author has decided for a thorough research. In it he ascertains the quantitative dimensions of the presence of Slovenes and of their descendants, and Slovene culture in that space. Žigon observes standard, but to political-geographical circumstances adequate acculturation processes, particularly in members of the second generation of Slovene emigrants. He typologises the »categories« of Slovene emigrants by states, which he visited within the frame of the project, and in regard of cause for emigration, and age-social specifics. Thus Žigon studied in detail Slovene identity in Egypt, The South African Republic and in Kenya. In analysing individual typical groups he mentions Slovene female missionaries (and a missionary) in Egypt - missionary as a form of emigration is in this contribution not dealt with, yet the role of clerics was in preserving Slovene identity in Egypt of crucial significance.

The article is given specific weight with the report on the presence at the foundation of the first modern society of Slovenes in the mentioned area (in Nairobi, Kenya, in November 2001), and on the first larger meeting of Slovenes in South Africa, which was soon followed by the foundation of a Slovene society (March 2002).

The states in which a relatively large number of Slovenes live are: Egypt, The South African Republic, Kenya, Jordan and Israel; also to be mentioned are Ghana and Kuwait. We can find individual emigrants in other states, for example in Namibia, Tanzania, Zimbabwe, Botswana, Guinea Bissau, Algeria, Tunis etc.